

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**REPERTO||RIVM LIBRORVM TRI||VM IOANNIS BOEMI DE
OM||NIVM GENTIVM RITIBVS,||**

Boehme, Johann

Augustæ Vindelicorum, 1520

VD16 VD16 B 6316

De Liguria Ligurumq[ue] prisco viuendi more. Caput Vicesimum

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98144](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98144)

externorū hoīm opa. Vestitus alius alijs: sed venetis laxitate insigni ac prolixitate: & in his vrbicus municipalī sumptuosior. Scdm venetos ciuilib & nitidus florentiq: & ceterę Hetrurij, Mediolanēlibus ac toti Æmilię Ligurięq; floridior: sed paulo cōtractior. Rhomę Aulicus plixitate varietateq; colorū oēs alios antecellit. Rhomanus multo frugalior: sed cui suus nō desit nitor: p̄sertim in fœminis, Neapoljs magis nitido vtiť q̄ sumptuosio: & externus gratior Italico: cetera Italia simplicius vestit: nec vnus habitus oibus: quippe quę nostra memoria sapius variari cōtigit. Ecce in Æmilia & rota Gallia Cisalpina gaudēt principes fœminę in Hispanico habitu videri: viri in Gallico malūt, iam & Rhomę muliebris sexus Tuscū nup affectabat: venetiarū matrone his paucis annis vlnas pectus & humeros nudabāt: nunc oīa cōtegunt: ac laxiorib⁹ vtunt manicis: & in Hispanicum degenerāt: veteres Rhomanorū statuę & numismata arguūt nullū apud maiores fuisse tegendi capitis vsū: nec caliga fuit nisi militaris: est hodie vtriusq; vulgatiſsimū: sed tegere caput trāslaticū in Italia: vt credere est: qđ nomen etiā declarat: nec lanei aut linei thoracis adeo frequē vsus olim: qđ ex veteri statuarū figuratiōe potest intelligi: nunc oīs iuuenū cultus in his sese p̄p̄modū effert. Italic⁹ sermo neq; ille est: qđ olim fuit: nec oīno ab eo diuersus: sed barbaris vocibus plus minulue adulterat⁹: vt hæc aut illa regio fuit externis gentibus magis obnoxia, Littoralis Histrię ora veneta plurimū vtiť lingua: qđ cōpta est: & grauis pluriūq; linguarū flore cōflata: qđ facile cōtigit in frequētissimo Italicarum gentiū cōmertiō: olim multo simplicior fuit: ac minus aurib⁹ grata Carnicus sermo plures sonat linguas ac nescio quid ab Italico diuersum: dulcior auditu: quo Taurisium, Patauium, Verona, Vicentia, Mantua ferraria vtuntur: sed in his vrbicus gratior agrēsti. Cisalpina Gallia externum quendā & a nostro alienum sonat. Nulla alioquin gens cultior aut vrbium apparatus: aut victus frugalitate. Rauennæ, Arimino, Pisauro, Fauentia, Bononia, & vniuersę Æmilię, flaminia venustus sermo, Tuscis breuis, & velut Laconicus: in alieno: qđ suo ore: gratior: quod Rhomę nuper offende bat cōmertiō gentium in dies magis excolitur, Picinis & Sabinis & Marlis crassior castigatiorq; Vmbris, Apulis, Lucanis, Brutjs, Samnitibus & cetera Italia rudior lingua ac minus peregrinis imbuta: præter Neapolim: vbi pleriq; Hispanicum affectant: qđ si quis altius spectet: atq; in vniuersum iudicet: nulla est ciuitas nullus populus: qui non aliquid a finitimis differat: author, Anthonius Sabellicus Enneade, XI. li. l.

Vestitus ita
lorū diuif⁹.

Rhomanorū
vestitus.

Principū fœ
minarum ve
stitus

Venerarum
matronarū
cultus.

Tegēdi capi
tis apud Ita
los olim qul
lus vsus

Caligę vsus
Thoracis
vsus

Italicus ser
mo.

Veneta lin
gua.

Carnicus ser
mo.

Cisalpinae
gallię sermo

Laus cisalpi
nę gallię.

Tusc⁹ sermo
vt laconicus
breuis

Rhomanus
sermo
Notabile

De Liguria Ligurumq; prisco viuendi
more. Caput Viceſimum

Liguria Italiae Regio pro maiori parte montuosa: inter amnes variū: & Macrā ab altero latere Apenninū habens: ab altero padū Tuscā attingēs: cuius caput nūc est, Genua A ligysto Phętonis filio dicta, cōuersione. y. in. v. vt pictor fabius pdidit: si horū gens siculi fuere: vt Thucidides arbitrat. Magna pars Italiae est ab his olim possessa: Siculi ab Cenotris Italia eieci Sicilia tenuerunt, Ligures labore plurimo cōtinuo vitā durā agunt, Nam multis arboribus oppleta regione materia est ad nauale fabricā p̄cipua: arbores tanta crassitudine: vt diametri octonos pateant

Liguria fi
nes
Siculi ex ita
lia in Sicilia
cōpuli.

De oim gentiū ritibus.

Liguri <sup>flu-
dia</sup> pedes. Vnde quidā cædendę materię, quidā subigendo agro a lapidum asperitate cultu difficili uacant: ita em̄ terra lapidosa est, ut gleba absq; saxo nequeat effodi. ob quod vitę erum̄ nosę natura assueti: licet multo in labore versent, parum tñ percipiunt emolumentı: continuū v̄ro exercitiū, & victus parcitas corpa eorū macilentā efficit ac robusta. Mulieres q̄q; viroꝝ labores p̄ferunt, assuetę v̄t̄a cum viris opus facere. Venationibus continuo vacant, captisq; feris fructuū inopiā sustentant. Nūq; in sup̄ montanisq; asperitatibus assueti agiles corpe ac validi reddunt. Nōnulli messis raritate carnes partim domesticas edunt, partim ferinas, aqua in potū sumpta. Oleribus viuunt, prout fert regio eorū ad q̄s neq; Ceres venit, neq; Dionysius, p̄ cæteris dijs hōibus v̄tiles. In terra cubant vt plurimū, rari sub tecto aut in tugurijs iacent. Plures ad concaua saxa, speluncasq; ab natura factas, vbi tegant corpa, diuertunt. Hoc pacto prisco more absq; apparatu aliq̄ viuunt. Deniq; mulieres viroꝝ, viri ferarū robur & vires habent. Asserunt in bello sapius vegetū Gallū ab gracili macilentosq; Ligure ex puocatione singulari certamine vinci. Arma habent leuiora, q̄ Romani. Operiunt corpa scuto longo ad formā galaticorū facto, tunicaq; succincta. Armant̄ etiā ferarū pellibus, ac ense mediocri. Quidā Romanorū consuetudine q̄s in ea re imitati sunt: arma immutarunt, feroces sunt, & acuto ingenio, nō in bello solū, sed in cōmuni vita. Mercaturā exercent, nauigantes per Sardoniū Libycūq; pelagus, sponte se grauibus maris periculis obiectantes, scaphis em̄ haud satis cæterarum nauiū more p̄paratis nauigant: quo fit vt imminente tempestate grauia subeant vitę discrimina. Gens hæc vt An. Sabellicus primo lib. septimę enneadis habet adhuc ferox est, & ad rebellandū nata, vt quę diu Rhomana exercuit arma, plurimum pecore victitat, lacte, hordeaceaq; potione.

De Tuscia & gentis eius antiquis moribus. Cap. XXI.

Tuscia Italię regio celebris, a sacrificijs, vt quidā arbitrant̄, dicta. Nam Græci ^{duer} sacrificare dicunt, vel a thure, quo maxime in sacrificijs v̄timur, vela Tusculo Herculis filio, qđ veteres probant, Olim Tyrrhenia dicta fuit. Dubiū a Tyrrheno Atys, an Herculis & Omphales, an (vt alij scribunt) Telephi filio, qui in eam terrā duxerit colonos. Dionysius a Tyrribus ædificiorū genere, q̄bus Tusci v̄terentur id nomen factū suspicat̄. Romani eius terrę populos nunc Tuscos nunc Heruscos dixere. Græci vero Tyrrhenos. Veterem illorū opulentiam, tum pelagi nomē demonstrat magna ex parte Italię p̄tenti, tum fines terrę, ab infero ad superū mare, & ad alpes p̄p̄modū p̄moti. Satis constat qđ quicquid terrę intra alpes iacet & Apenninū v̄mbrosū olim fuisse, qui inde a Tyrrhenis sint eiekti, Tyrrhegi a Gallis, Galli a Romanis, Romani a Longobardis, qui postremo nomen ipsi terrę indiderunt, & qđ ad celebritatem noīs attinet. Latini Vmbri & Aufones a Græcis Tyrrheni sunt olim vno noīe appellati. quidā etiā Romā ipsam Tyrrhenam urbem opinati sunt. Fuit Tyrrhena gens fortitudine egregia magno potita impio, ciuitates cōdidit plures atq; opulentas. Classe q̄q; potens cū diutius mari impitasset Italū pelagus ab se Tyrrhenū denoīauit, Pedestri q̄q; exercitū p̄ualida, tubā p̄mo adinuenit, & bello admodū v̄tilē, & ab illis Tyrrhenū appellatā. Duces exercitū plures insignibus decorauit, Liçtores, curtulē sellā, p̄tēxtā vestē, fasces, sceptrū eburneū, alia mul-

Tyrrhenia
vnde Tuscia
appellata

Tusci etiam
Hetrusci ap-
pellant̄
Vmbrosorum
terra.
Lōgobardia

Tuba a tyrr-
henis inuen-
ta.